

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

культур і сталому розвитку. Її діяльність демонструє, як «м'яка сила» може формувати сучасний глобальний світ, зберігаючи цінності громадянського суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Deniau X. La francophonie. Paris, 1992. URL: <http://agora-2.org/francophonie.nsf/Dossiers/Diplomatie>.
2. Francophonie et les relations internationales. L'Agence universitaire de la Francophonie. Paris, 2009. URL: <http://www.revue-aspects.info/bibliotheque/savoirs-francophones/francophonie-et-relations-internationales/fri-0.html>.
3. La francophonie dans le monde. URL: http://www.francophonie.org/IMG/pdf/2006_Programmation_OI_F1-2.pdf.
4. Le Marchand V. La francophonie. Toulouse, 2006. URL: <http://archives.vigile.net/04-archives-a/9-16.html>.
5. Massart-Piérard F. La Francophonie, un nouvel intervenant sur la scène internationale. URL: <http://www.cairn.info/revue-internationale-de-politique-comparee-2007-1-page-69.htm#no5>.
6. Qui sommes-nous? URL: <http://www.francophonie.org/Qui-sommes-nous.html>.
7. Rosenau J. N., Turbulence in World Politics : A Theory of change and Continuity, New York/London, Princeton University Press, 1990.

КОНЦЕПТУАЛЬНА МЕТАФОРА: ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ

Баневич М.Ю.

асистент кафедри англійської філології

та методики навчання англійської мови

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

ВСТУП. У сучасній лінгвістиці однією з найважливіших тенденцій є перехід від формального аналізу мови до дослідження її когнітивної природи. Особливу увагу привертає метафора як не лише стилістичний або риторичний засіб, а як ключовий механізм пізнання світу, який глибоко вкорінений у когнітивних процесах людини. Теорія концептуальної метафори, яка сформувалась у межах когнітивної лінгвістики, пропонує нове бачення природи метафоричного мислення. Вона дозволяє досліджувати метафору не лише як мовне явище, а як ментальну структуру, що формує наше розуміння абстрактних понять на основі тілесного та чуттєвого досвіду.

Мета цієї роботи — проаналізувати теоретичні засади концептуальної метафори, зосередившись на її когнітивному вимірі, міждомених відображеннях, нейропсихологічних підвалинах та мультимодальних проявах у

сучасному дискурсі. Завданням є також виявлення ролі метафори у формуванні світоглядних структур, її участі в процесах аргументації, комунікації та інтерпретації реальності в межах різних культурних контекстів.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ. Із виникненням когнітивної лінгвістики відбулося суттєве переосмислення природи метафори. У межах концептуального підходу метафора перестає сприйматися виключно як мовне явище, що прикрашає мовлення або виконує номінативну функцію. Вона розглядається як універсальний когнітивний механізм, завдяки якому людина структурує свій досвід, формує уявлення про світ та здійснює абстрактне мислення.

Дж. Лакофф та М.Джонсон зазначають, що концептуальна метафора полягає в перенесенні структур між двома концептуальними доменами — вихідним і цільовим. Вихідний домен зазвичай має конкретну, тілесно відчутну природу, тоді як цільовий є абстрактним і складним для безпосереднього пізнання. Таким чином, метафора виступає як міст між фізичним досвідом і ментальними конструктами, дозволяючи осмислити складні поняття, використовуючи простіші моделі [1, с.56].

Крім того, концептуальні метафори функціонують у різних сферах людської діяльності — політиці, праві, освіті, мистецтві, релігії — і відіграють значну роль у формуванні колективної свідомості. Розділяємо твердження Л. Кравець про те, що метафори не лише відображають реальність, а й формують її інтерпретацію, створюючи певні наративи та дискурсивні практики [3, с.16].

У межах когнітивної теорії метафора розглядається не як випадковий або довільний процес, а як систематичне відображення, яке базується на стабільних мапуваннях між доменами. Вивчення таких мапувань дозволяє не лише описувати мовні явища, а й проникати в глибші механізми мислення та пізнання.

Ми погоджуємось з думкою К.Сантібаньєс про те, що новітні підходи підкреслюють важливість мультимодального характеру метафор, який охоплює не лише мовні засоби, а й візуальні, слухові, кінестетичні та цифрові елементи [2, с.296]. Наприклад, у політичних повідомленнях метафори реалізуються через вирази, що підсилюють смислове навантаження. Когнітивна метафора також має нейропсихологічну основу: численні дослідження показують, що процеси метафоризації залучають різні ділянки мозку, пов'язані із сенсорним, моторним та асоціативним досвідом. Це свідчить про глибинну вкоріненість метафоричного мислення в тілесності людини та її еволюційній природі.

ВИСНОВКИ. Теорія концептуальної метафори пропонує потужний інструмент аналізу не лише мовних, але й когнітивних, культурних і комунікативних процесів. Метафора розглядається як засіб організації знань, що забезпечує можливість пізнання абстрактних понять через конкретні домени досвіду. Такий підхід дає змогу пояснити, як мова формує мислення і як, навпаки, ментальні структури відображаються в мовленні. Розгляд метафори як міждоменного мапування відкриває нові перспективи для міждисциплінарних досліджень, зокрема в нейронауці, культурології, філософії та політології. Мультимодальність концептуальних метафор у сучасному дискурсі засвідчує їхню динамічну й адаптивну природу, що дозволяє метафорам ефективно

функціонувати в різних середовищах.

Отже, концептуальна метафора є не просто мовним інструментом, а цілісною моделлю світобачення, що визначає спосіб мислення, комунікації та інтерпретації дійсності.

Література:

1. Лакофф Дж., Джонсон М. Метафори, якими ми живемо / пер. з англ. Київ : Смолоскип, 2004. 320 с.
2. Santibáñez C. Metaphor and Argumentation. Metaphor and Symbol. 2010. Vol. 25(4). P. 290–305.
3. Кравець Л. Концептуальна метафора як когнітивно-культурний феномен. Культура слова. 2012. Вип. 77. С. 15–22.

LE CONCEPT DE DOMINANTES LINGUOCULTURELLES DANS LE CONTEXTE DE LA THÉORIE CONTEMPORAINE DU DISCOURS MÉDIATIQUE

Баранцев Я. А.

*аспірант кафедри романо-германської філології
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

Науковий керівник:

Косович О. В.

*доктор філологічних наук, професор,
доктор габілітований в галузі мовознавства,
завідувач кафедри романо-германської філології
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

Le discours médiatique contemporain apparaît comme un outil de formation de textes narratifs à visée culturelle, au sein duquel fonctionnent les concepts qui jouent un rôle prépondérant dans l'encodage de l'information culturelle et qui influencent, bien qu'indirectement, la conscience publique. Dans ces circonstances, on pourrait juger plus pertinent que jamais l'étude des caractéristiques de soi-disant dominantes linguoculturelles en tant que symboles d'une culture particulière exprimés par des moyens linguistiques (ledit terme, toutefois, n'ayant pas encore son équivalent stable dans la tradition linguistique française). Par conséquent, l'objet de notre recherche est le discours médiatique contemporain pris dans toute sa diversité typologique, tandis que son sujet est lié aux caractéristiques des dominantes linguoculturelles dans le contexte de la théorie du discours médiatique.

La réalisation de cet objectif implique la clarification des termes *discours*